

EĞİTİMİ İZLEDİĞİMİZ 10. YIL

Eğitim Reformu Girişimi (ERG) eğitim alanında yaşanan gelişmeleri 10 yıldır izliyor ve *Eğitim İzleme Raporları* aracılığıyla değerlendiriyor. *Eğitim İzleme Raporu 2016-17*'de eğitime ayrılan kaynaklara, eğitime erişime, güncel öğretmen politikalarına, eğitimin içeriğine, eğitim ortamlarına ve eğitimin çıktıklarına dikkat çekiyor.

5 Ekim 2017, İstanbul - Eğitim Reformu Girişimi (ERG), geçtiğimiz eğitim-öğretim yılına ilişkin gelişmeleri ele alan Eğitim İzleme Raporları'nın onuncusunu 5 Ekim 2017 Perşembe günü basın toplantısıyla duyurdu. Raporda, kapsayıcı eğitim politikalarına duyulan gereksinim ve "çocuğun iyi olma hali" yaklaşımının politika ve uygulamalara rehberlik etmesinin önemi vurgulanıyor.

Rapor, Avrupa Roman Hakları Merkezi Türkiye Gözlemcisi ve Roman Hakları Forumu Kurucusu Hacer Foggo'nun nesilden nesile aktarılan yoksulluk kısır döngüsünü kıracak ve çokkültürlülüğe saygıyı geliştirecek bir eğitimin önceliğine işaret ettiği önsözü ve Başkent Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. H. Giray Berberoğlu'nun üst düzey düşünme süreçlerinin tanımlanmasına olan ihtiyacın aciliyetini vurguladığı sonsözü ile yayımlandı.

ERG Politika Analisti Yeliz Düşkün raporda öne çıkan bulguları şöyle özetledi:

- Türkiye, bir yandan yeni sanayi devrimini, diğer yandan sürdürülebilir büyümeyi tartışırken yeni öğretim programlarında üst düzey becerilerin kullanılmasını gerektirecek, bilişsel alanın bilme basamağının üstüne çıkan kazanım ifadeleri sayıca azdır. Bir önceki öğretim programlarının temel vurgusu "beceri kazandırmak" iken, yeni öğretim programlarının temel vurgusu "milli ve manevi değerleri" kazandırmak olarak belirtildi.
- Öğretim programları eğitimin omurgasını oluşturur ve ulusal bir uzlaşmayla hazırlanması geniş kitleler tarafından sahiplenmesi açısından önemlidir. Ancak, programa dair kimler tarafından hazırlandığı, düzenlenen toplantılara kimlerin davet edildiği gibi bilgiler kamuoyuyla paylaşılmamış, katılımcılık "görüş almakla" sınırlandırılmış ve farklı paydaşlar arasında bir ortaklaşma çabası gösterilmemiştir.
- Türkiye, 2017'de genel bütçeden eğitime ayırdığı %13,2 oranında payı önümüzdeki yıllarda, zorunlu okul öncesine geçiş, ikili öğretimin sonlanması, *Öğretmen Stratejisi*'nin etkin biçimde uygulanması için gerekli harcamaları da içerecek şekilde artırmalıdır.
- PISA 2015 verisine dayanan araştırmalar, kamu kaynaklarının sosyal adaleti gözeterek kullanılmasının eğitimin iyileşmesine katkıda bulunduğunu gösteriyor. Eğitimi özelleştirme ve bu süreci teşviklerle destekleme gibi politikaların şu haliyle eşitliğe katkı yaptığını iddia etmek güçtür. Onun yerine, okullara doğrudan gönderilen eğitim bütçesinin artırılması,

- dezavantajlı okullarda öğretmenlerin ortalama görev süresini artıracak önlemler alınması ve ücretsiz öğle yemeği verilmesi gibi eşitlikçi politikalar uygulamaya alınmalıdır.
- Diyanet İşleri Başkanlığı'na bağlı 4-6 yaş kurslar ile belediyelerce ve derneklerce açılan kreşleri kapsayan "toplum temelli kurumlar"ın payı geçen yıla göre %1,7'den %3,6'ya çıktı. Toplum temelli programların büyümesi ancak bu programların çocuğun iyi halini ve gelişimini destekleyen ortamları sunabilmesi durumunda olumlu olarak değerlendirilebilir. Henüz, bu programların içeriğine dair bilgi paylaşımı çok sınırlıdır.
 - Ortaöğretimde kız çocukların okullulaşmasında gelişme devam ediyor. Kız çocukların okullulaşma oranı Güneydoğu Anadolu'da ve Orta Doğu Anadolu'da arttı. Aynı zamanda, içerik açısından da yeni programın, ders materyallerinin ve okul içi pratiklerinin toplumsal cinsiyet eşitliğini desteklemesi önemlidir.
 - Okul çağındaki 833.039 Suriyeli çocuğun yaklaşık %60'ı, çoğu geçici eğitim merkezlerinde olmak üzere eğitim alabiliyor. Çocukların önümüzdeki iki yıl içerisinde kademeli olarak devlet okullarına geçmesi planlanıyor.
 - Dezavantajlı bölgelerdeki öğretmen ihtiyacını gidermek için sözleşmeli öğretmenlik uygulamasından daha sürdürülebilir, hem öğretmen hem de öğrenciyi odağa alan ve ihtiyaçlarına cevap veren çözümlere gerek duyuluyor. *Öğretmen Strateji Belgesi 2017-2023*'te bu konuda yeterli eylem bulunmuyor.
 - Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersinin zorunlu tutulması ve içeriğinde "din eğitimi" yapılması Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ni ihlal etmeye devam ediyor.
 - PISA 2015 sonuçlarına göre, Türkiye, yaşam memnuniyet ölçeğinin uygulandığı 28 OECD üyesi ve 20 partner ülke ve ekonomi içinde öğrencilerin ortalama yaşam memnuniyetlerinin en düşük olduğu ülkedir. Türkiye'deki öğrencilerin %28,6'sı, 0 ile 10 arasındaki yaşam memnuniyeti ölçeğinde 0 ile 4 arasını seçiyor.
 - PISA 2015'te öğrenciler arasındaki başarı farkının %9'unu yalnızca çocuğun sosyoekonomik durumu, %26'sını ise hem çocuğun hem okulun sosyoekonomik durumu birlikte açıklıyor. TEOG yerine gelecek olan uygulamanın bu durumu göz önüne alması önemlidir. Batı Marmara ile Ortadoğu Anadolu'daki öğrenciler arasındaki PISA başarı farkı, yaklaşık olarak iki okul yılına denk geliyor.
 - TIMSS 2015 sonuçlarına göre, Türkiye'deki 8. sınıf öğrencilerinin fen başarısı TIMSS'e katılan ülkelerin ortalamasını yakaladı.

Ayrıntılı bilgi için

Özge Karakaya, ERG İletişim Koordinatörü

0212 292 02 93/dahili 1520, 0536 469 24 07, ozgekarakaya@sabanciuniv.edu,

Eğitim İzleme Raporu 2016-17'ye ulaşmak için:

<http://www.egitimreformugirisimi.org/egitim-izleme-raporu-2016-17/>